

[Freddy Madsen]

rigtige. Den foreliggende lov er en narresut, der skal få lønmodtagerne til dels at holde igen og dels at æde regeringens indkomspolitik. Der er nu meget, der tyder på, det ikke lykkes, som det har vist sig i de seneste dage.

Lovforslaget foregøgler i titlen, at der er tale om et prisstop, men nu er det jo dokumenteret bl. a. gennem udvalgsbehandlingen, at der på en lang række vigtige områder er undtagelser. Fra fremskridtspartiets ordfører er det fremført – og det er godkendt af ministeren – at landbrugsvarerne er holdt udenfor. Det vil sige, at fødevarerpriserne her i landet har frit løb opad. Huslejerne er holdt udenfor; der var ikke tid, siger man, til at forhandle med boligforligspartierne. Igen er det tidsfristerne. Hvem har fastsat de tidsfrister? Er det boligforligspartierne, der ikke ville forhandle? Det kunne også være rart at høre de boligforligspartier, der står uden for regeringen, om det er deres skyld, at der ikke var tid til at forhandle om den side af sagen. Men her har vi altså de to vigtigste områder for den arbejdende befolkning her i landet, mad og boliger, det er holdt udenfor. Hertil kommer, at der på en lang række andre områder – det viser tidligere erfaringer – vil blive givet dispensationer.

Man har holdt eksporten udenfor. Vi har spurgt ministeren om, hvordan man nu vil gøre det op, og vi har fået et genialt svar fra ministeren, som siger, at man vil opgøre i virksomhederne, hvad der er eksportordrer, og hvad der er importordrer. Alle, som man i øvrigt har talt med af sagkyndige, siger, at det lader sig ikke gøre. Vi har spurgt ministeren, om han nøjere kunne redegøre for, hvordan det skulle lade sig gøre. Men det var vistnok en af de ting – det skal siges, også til forsvar for ministeren – som ikke kunne nyde fremme, bl. a. på grund af fremskridtspartiets indvendinger om, at vi skulle overholde tidsfristerne.

På alle disse områder hersker der altså uklarhed. Hvis man kan dokumentere, at det er en ny vare, så kan man forhøje prisen. Vi har spurgt ministeren, som siger, at der foreligger ikke tidligere erfaringer for, hvordan man kan karakterisere en ny vare. Vi har fået nogle vattede svar om, hvad man skal gøre, hvis der bare er tale om design og sådan noget, men relevante og konkrete svar på, hvordan man ville karakterisere en ny vare, har vi ikke kunnet få. Det er efter min mening

med til at dokumentere det, vi hele tiden har ment, at det er såre enkelt og let for den, der vil omgå loven, at lave ændringer i produktionen, som kan give mulighederne for at få denne forhøjelse. Der er ikke i den sidste periode, hvor vi havde et prisstop, fra 1976 til 1977, fundet et eneste eksempel på, at man har kunnet gribe ind over for den slags ting. Det viser, at når det drejer sig om priserne, så får de stort set frit løb, men når det drejer sig om lønningerne, så kommer lovforslaget ind. Her ved vi af erfaring fra tidligere tider, at det kynisk vil blive brugt ude i hver eneste virksomhed, for den sags skyld også inden for minimallønsområdet, i virksomheder, hvor arbejderne måske ikke er helt klar over, hvad sagen drejer sig om. Man vil sige: ja men regeringen har jo gennemført et pris- og indkomststop, så nu er det klart, kære venner, nu kan I ikke få jeres krav opfyldt.

Yderligere får vi at vide, at effektivitetsforbedringer ikke vil medføre prisnedsættelse. Det betyder i realiteten, at i de virksomheder, hvor man overtaler arbejderne til at holde igen med lønnen, men hvor effektiviteten ikke desto mindre stiger, vil de private virksomheder, som indkomstoppet altså ikke gælder for, kunne stikke pengene i lommen og for den sags skyld købe udenlandske luksusvarer, som belaster valutabalancen. Alt det er også indeholdt i det, og tidligere erfaringer viser, at det ikke er løs snak, men at det er det, som faktisk vil blive resultatet af denne lov.

Monopoltilsynet vil ikke blive styrket. En lang række af de opgaver, som monopoltilsynet ellers har – og som vi kan diskutere nytten og virkningen af i det samfund, vi lever i – bliver lagt på hylden i denne periode, i hvert fald helt og fuldstændigt i den første del, men antagelig i hele perioden. Alligevel ved vi fra tidligere erfaringer, at de 30 kontrollører, man har, kun vil have begrænset virkning.

Endelig skal forslaget ses i sammenhæng med kommunernes stilling. Det var noget af det, vi fik ind i debatten i udvalget, og hvor jeg synes, nogle af de mest afslørende og interessante oplysninger kom frem. I den fremlæggelse af regeringsprogrammet, som statsministeren foretog forgangen tirsdag med disse 20 punkter, stod han frem og sagde til nationen, når det drejer sig om kommunerne, i punkt 10: